

עבודות, מעשה עבוד

■ (באנגלית: cordage)

כלל החוטים, החבלים, הפתילים, המיתרים, הכבלים ודומיהם העשויים מכל חומר שהוא, בכל גודל ובכל עיצוב.

אף שהמילה מעלה במחשבה חבלים עבים, היא עשויה לציין חבל בכל גודל שהוא, כפי שכתוב למשל במעשה החושן בשמות: "וּשְׁתֵּי שָׁרָשֵׁת וְהָב טָהוֹר מִגָּלֶת תַּעֲשֶׂה אֹתָם מַעֲשֵׂה עֵבֶת, וְנִתְּתָה אֶת־שָׁרָשֵׁת הָעֵבֶת עַל־הַמִּשְׁבָּצָה" (כח, יד). מעשה עבת - מעשה חבל קלוע; שרשרת העבת - שרשרת החבלים הקלועים.

מקלעות, מעשה מקלעת

■ (באנגלית: basketry, basket work)

חפצים עשויים בקליעה, כגון מחצלות, סלים, קערות וכבָּרות.

הטלאה, מעשה טלאים

■ (באנגלית: appliqué [מצרפתית], patch work)

צורות שונות של חתיכות בד, לָבָד וכדומה המוצמדות לרקע של בד אחר וכיוצא בו, לקישוט או לעיצוב אמנותי.

הטִּלָּאָה רָבָדִים - הצמדה של שכבה על גבי שכבה (באנגלית: applied patterns).
הטִּלָּאָה תִּשְׁבֵּץ - שיבוץ של בדים הגזורים בצבעים שונים זה בתוך זה או זה בצד זה על פי דָּגָם (באנגלית: intarsia).
המונחים הטִּלָּאָה, מַעֲשֵׂה טִּלָּאִים, באים במקום המונחים עֲלִית, מַעֲשֵׂה עֲלִית.

הידורים

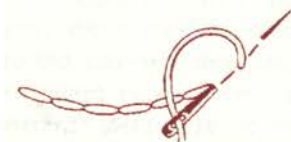
הידורים

כלל תוספות הקישוט למוצרי טקסטיל, בעיקר לבגדים (גם למִדִּים), לריפוד רהיטים ולווילונות.
דוגמאות להידורים: פִּתִּיל (cord), כגון פתיל קלוע, פתיל שזור, פתיל סרוג; סֶרֶט (ribbon), כגון סרט קלוע, סרט תִּקְרָה; נַעֲצוּצִים, מִסְמְרוֹת ("נִיטִים"); גָּדִיל כְּדוּרִי, פִּיף ("פּוֹנְפוֹן"); נַעֲצָצִים ("פִּיטִים"); צורת היחיד נַעֲצָץ. הן צורת היחיד הן צורת הרבים הגייתן מלרע).

■ (באנגלית: back stitch)

תך רצוא ושוב

תך מצמיד שנראָה על פני האריג כתך בסיסי מעשה מכונה.

המונח נקבע בהשראת האמור במעשה מרכבה ביחזקאל: "וְהָיִיתָ רָצוּא וְשׁוֹב כְּמִרְאָה הַבֶּן־קָ" (א, יד). כלומר תנועתן המיוחדת של החיות היא ריצה קדימה וחזרה לאחור. רצוא היא צורת מקור המתאימה לשורש רצ"י (באל"ף במקום ה"א בסוף המילה); השורש רצ"י מחליף כאן את השורש רו"ץ ומשמש באותו המשמע.

הצירוף תך רצוא ושוב בא במקום הצירוף תך מְכוּנָה. הוא נקבע על שום שהתך נתפר שני צעדים קדימה (מתחת לבד) וצעד אחד לאחור (מעל הבד). הצירוף תך מְכוּנָה היה בעל משמעות לפני עשרות שנים, בציינו תפירה מעשהיד שנראית (רק על פני הבד) כמו תפירת המכונה המיוחדת. כיום, שאפשר לתפור במכונות התפירה תָּפִים מסוגים שונים, היה צורך לקבוע צירוף אחר.

המונחים שבעלון הזה הם לקט מתוך רשימת מונחים שהכינה הוועדה למונחי אריגה אמנותית. קצתם מתוך "מונחי רקמה, תחרה והידורים" וקצתם מתוך "טקסטילים בשימוש הארכאולוגיה". המונחים אושרו במליאת האקדמיה.